

ZAKLJUČCI RADNE SKUPINE EUROPSKE KOMISIJE ZA PRAĆENJE OSOBA S DIPLOMOM

Dr. sc. Ivan Rimac
Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

SMJERNICE EU KOMISIJE

- U izgradnji Europskog prostora obrazovanja (EEA) do 2025. postoji veliki skup potencijalnih eksperata s neograničenim mogućnostima studiranja diljem EU-a. Informacije o njima mogu pomoći kreatorima politika, obrazovnim ustanovama i istraživačima donositi informirane odluke kada je riječ o projektima obrazovnih kurikuluma, pružanje smjernica za karijeru ili utvrđivanje potrebe za razvojem vještina.
- Iako dobro razvijeni u mnogim Europske zemlje, instrumenti za praćenje studenata nakon završetka studija usredotočeni su na studente u njihovim matičnim zemljama i rijetko obuhvaćaju one koji su se preselili u inozemstvo u potrazi za učenjem ili mogućnosti zapošljavanja.
- Europska komisija želi to promijeniti i, nadovezujući se na postojeće nacionalne sustave praćenja diplomanata, stvoriti sustav za praćenje na razini Europe, sustav koji generira informacije o diplomantima, gdje god su oni u Europi.

Mariya Gabriel

Commissioner for Innovation, Research, Culture, Education and Youth

POKRENUTE AKTIVNOSTI

- Nakon Preporuke Vijeća o praćenju osoba s diplomom 2018. godine pokrenuti su:
 - EUROGRADUATE pilot-istraživanje,
 - završena je studija mapiranja praćenja osoba sa završenim diplomskim studijem u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju,
 - osnovana je i Ekspertna skupina Europske komisije za praćenje diplomanata (2018.-2020.).
- Ekspertnu skupinu činilo je 66 stručnjaka iz zemalja članica koje predstavljaju vlade Europskog gospodarskog prostora (EEA) i ključne europske dionike, kao i nekoliko tijela EU-a.

POLAZIŠTE – SVRHA I SADRŽAJ PRAĆENJA EUROPSKIH DIPLOMANATA

- Preporuka Vijeća za 2017. pozvala je države članice da poduzmu korake kako bi osigurale pravovremeno, redovito i sveobuhvatno korištenje rezultata iz sustava praćenja osoba s diplomom, sa sljedećim ciljevima:
 - jačanje profesionalnog usmjeravanja za buduće studente, sadašnje studente i diplomante,
 - projektiranje i ažuriranje kurikuluma kako bi se poboljšalo stjecanje relevantnih vještina i zapošljivosti,
 - poboljšati usklađivanje vještina kako bi se podržala konkurentnost i inovacije na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini te riješio problem nedostatka vještina,
 - plan i predviđanje promjena u zapošljavanju, obrazovnim i socijalnim potrebama,
 - doprinese razvoju politika na nacionalnoj razini i na razini EU-a.

POLAZIŠTE – SVRHA I SADRŽAJ PRAĆENJA EUROPSKIH DIPLOMANATA

- Dodatni i važan cilj naveden u Preporuci Vijeća za 2017. Kako bi se podržao taj cilj, Preporuka je pozvala države članice da prikupljaju podatke u sljedećim područjima:
 - socio-biografske i socioekonomske informacije,
 - informacije o obrazovanju i osposobljavanju,
 - informacije o zapošljavanju ili daljnjem obrazovanju i obuci,
 - važnost obrazovanja i osposobljavanja za zapošljavanje ili cjeloživotno učenje,
 - napredak u karijeri.
- Stručna skupina raspravljala je o tim ciljevima i napomenula da su u nekim zemljama dodatni ciljevi povezani s praćenjem diplomanata. To uključuje:
 - praćenje učinkovitosti pojedinih programa, kvalifikacija ili vrsta osposobljavanja,
 - nove regionalne neravnoteže,
 - potporu inicijativama/procesima osiguranja kvalitete na razini sustava i pružatelja usluga.

RADNE SKUPINE

- Rad Ekspertne skupine je bio podijeljen na sljedeća područja:
 - **Radna skupina 1:** Vizionarska radna skupina o mogućnostima usporedni podaci EU-a
 - **Radna skupina 2:** Radna skupina za pilot razmjenu podataka o diplomantima migrantima
 - **Radna skupina 3:** Tehnička podskupina o komparativnoj analizi nacionalnih pokazatelja praćenja diplomanata
 - **Radna skupina 4:** Radna skupina za razvoj strukovnog obrazovanja i osposobljavanja praćenje diplomanata

UREDBA O ZAŠTITI PODATAKA

- Tijekom mandata stručna skupina bila je upoznata s pravilima i zahtjevima zakonodavstva o GDPR, uključujući odgovornosti voditelja obrade podataka, načela odgovornosti i pristup temeljen na riziku.
- Važno načelo koje proizašlo iz rasprava jest da je provedba GDPR-u u nadležnosti je država članica. Svaka budućnost Europska inicijativa za praćenje diplomanata mora biti u potpunosti u skladu s zahtjeve GDPR; pojedinačne države članice moraju osigurati da svako rukovanje osobnim podacima kao dio europskih praćenje diplomanata u skladu je s njihovim nacionalnim zahtjevima.
- Detaljnija analiza posebnih pravila o zaštiti podataka primjenjivo na buduće europsko praćenje diplomanata bilo je izvan nadležnost stručne skupine, ali je vidljivo da je zaštita podataka imat će značajnu ulogu u određivanju budućeg modela prikupljanje usporedivih informacija o ishodima diplomskog studija.

RADNA SKUPINA 2:

RADNA SKUPINA ZA PILOT RAZMJENU PODATAKA O DIPLOMANTIMA MIGRANTIMA

- Preporučuje modularni pristup koji razlikuje kratkoročnog i srednjoročnog razdoblja.
- Kratkoročno, Europsko istraživanje osoba s diplomom pojavljuje se kao jedino rješenje koje daje jamstvo o usporedivosti podataka o osobama s diplomom (uključujući mobilne osobe).
- U srednjoročnom razdoblju preporučljivo je podupirati razvoj i povezivanje administrativnih podataka unutar i državama članicama EU-a i zemljama EEA-a, zajedno s usvajanje jedinstvenog registracijskog broja učenika/EU-a (moguće povezan sa stabilnim kontaktnim podacima) koji bi omogućili praćenje mobilnih osoba.

RADNA SKUPINA 3: INFORMACIJE O ADMINISTRATIVNIM STAVKAMA PODATAKA

- Radna skupina 3 usmjerila je svoj rad na sljedeće radne aspekte:
- 1. Identifikacija osoba s diplomom (npr. korištenje jedinstvenog identifikatora) za praćenje diplomanata na nacionalnoj razini i preko granica.
 - Preduvjet za praćenje osoba s diplomom pomoću administrativnih podataka je jedinstveni identifikator (ID), koji omogućuje identifikaciju pojedinca putem različitih registara.
- 2. Utvrđivanje administrativnih/matičnih podataka koji bi se mogli koristiti za praćenje diplomanata i njihove dostupnosti u državama članicama.
 - Rezultati istraživanja pokazuju golemu heterogenost u dostupnosti podataka u svim državama članicama i signaliziraju da bi bilo potrebno uložiti resurse na nacionalnoj razini kako bi se poboljšalo administrativno prikupljanje podataka u mnogim državama članicama i drugim zemljama EEA-e, što bi jamčilo dovršenje, pouzdanost i usporedivost podataka o praćenju diplomanata.

RADNA SKUPINA 3: INFORMACIJE O ADMINISTRATIVNIM STAVKAMA PODATAKA

- 3. Preduvjeti za uspostavu sustava praćenja diplomanata EU-a na temelju administrativnih podataka.
 - 1. Jedinствена методологија прикупљања појединачних података о праћењу дипломаната
 - 2. Државима чланицама које извјећују о заједнички договореним показатељима
 - 3. Омogućити приступ анонимизираним микроподацима, у складу с GDPR-ом и националним прописима
 - 4. Успоставити јасан модел приступа и управљања подацима.
 - 5. Подаци на разини EU-a требали би бити јавно доступни у складу с политиком отвореног приступа, у складу с GDPR-ом и националним прописима.

RADNA SKUPINA 4:

RADNA SKUPINA ZA RAZVOJ STRUKOVNOG OBRAZOVANJA I OSPOSABLJAVANJA PRAĆENJE DIPLOMANATA

- Radna skupina utvrdila je skup načela i standarda koji se mogu koristiti za sljedeće:
 - Voditi odgovorne za projektiranje i provedbe sustava praćenja diplomanata strukovnog obrazovanja i osposobljavanja.
 - Potaknuti samorefleksiju i samoprovjere.
 - Time bi se olakšao razvoj usporedivih europski podaci.
- Ta se načela i standardi nadovezuju na postojeće europske direktive kao što je Europsko jamstvo kvalitete u okviru strukovnog obrazovanja i osposobljavanja (EQAVET), istraživački i razvojni rad Cedefopa i Europske zaklade za osposobljavanje (ETF) te nacionalne dobre prakse.

RADNA SKUPINA 1: VIZIONARSKA RADNA SKUPINA O MOGUĆNOSTIMA USPOREDNI PODACI EU

- Time će se u konačnici stvoriti europski koordinirani informacijski sustav u kojem bi države članice i druge zemlje EEA-e mogle dijeliti svoje nacionalne informacije (administrativni podaci, vrijednosti statističkih pokazatelja kao i podaci iz istraživanja).
- Europski koordinirani informacijski sustav uključivao bi informacije o svim diplomantima obuhvaćenima Preporukom Vijeća, uključujući diplomante strukovnog obrazovanja i osposobljavanja te nositelje doktorata.
- Te bi aktivnosti trebale ići ruku pod ruku sa širim inicijativama kao što su Europska strategija za podatke i preispitivanje Direktive o informiranju javnog sektora (PSI). Ako se mogu steći tehnički uvjeti, prikupljanje usporedivih podataka EU-a s diplomom trebalo bi biti što sveobuhvatnije.

RADNA SKUPINA 1: VIZIONARSKA RADNA SKUPINA O MOGUĆNOSTIMA USPOREDNI PODACI EU

- Međutim, razumijevanje grupe jest da će taj proces biti postupan i da neće sve države članice i druge zemlje EEA-e i obrazovni sektori/područja/sustavi moći ili biti voljni sudjelovati u Europskom diplomskom istraživanju i administrativnoj razmjeni podataka za sve diplomante, sigurno ne od samog početka.
- Vrlo je važno osigurati da prikupljanje informacija – putem Europskog diplomskog istraživanja, nacionalnih istraživanja ili nacionalnih administrativnih podataka – zadovoljava visokokvalitetne standarde podataka kako bi se zajamčilo da su prikupljeni podaci pouzdani i usporedivi.

POSTUPNI PRISTUP KOJI UKLJUČUJE I
EUROPSKO ISTRAŽIVANJE DIPLOMIRANIH I
ADMINISTRATIVNE PODATKE

KORAK 1.

EUROPSKO ISTRAŽIVANJE O DIPLOMIRANIMA

- Ekspertna skupina smatra da je, kratkoročno, samo Europsko diplomsko istraživanje (ili ankete) mogla generirati usporedive podatke o praćenju diplomanata, pod uvjetom da se bilježe stabilni kontakt podaci – što bi omogućilo praćenje osoba s diplomom koje su se preselile u druge države članice i zemlje EEA-e, bilo zbog obrazovanja, posla ili osobnih razloga.
- Ovo istraživanje (ili ankete) trebalo bi se odvijati (barem) svake 4 godine i države članice i zemlje EEA-e trebale bi biti pozvane da se uključe (sudjelovanje je dobrovoljno).
- Svaki val Europskog diplomskog istraživanja (ankete) trebao bi se odnositi na dvije skupine diplomanata: skupinu diplomanata koji su završili studij prethodne godine i skupinu diplomanata koji su završili studij 5 godina prije istraživanja.
- Stručna skupina preporučuje da se s obzirom na visoko obrazovanje da se oko 50% zemalja članica uključi u prvi val istraživanja (2022.), a oko 80% u drugi val (2026).

KORAK 2.

SREDNJOROČNI – POVEZANI ADMINISTRATIVNI PODACI

- Srednjoročno, preporučuje se državama članicama da poboljšaju prikupljanje i povezivanje administrativnih podataka, u vezi s obrazovanjem, sudjelovanjem na tržištu rada i zaradom.
- Usvajanje jedinstvenog europskog identifikatora (moguće povezanog sa stabilnim kontaktnim podacima) bio važan korak naprijed. Međutim, tu će točku morati dodatno riješiti Europska unija te države članice i druge zemlje EEA-e.
- Proces administrativne integracije podataka trebao bi započeti što je prije moguće, ali nije vjerojatno da će biti dovršen u kratkom vremenu jer uključuje mnoga složena pitanja (uključujući politike objavljivanja podataka, koje je potrebno temeljito riješiti). Što se tiče administrativnih podataka, rad treba započeti izradom metodološkog priručnika kako bi se osigurala usporedivost i pomoglo zemljama postavljanjem referentne vrijednosti.
- Kada usporedivi i visokokvalitetni administrativni podaci postanu dostupni mnogim zemljama sudovanja, moći će se dodatno smanjiti trajanje upitnika Europskog diplomskog istraživanja. Načina povezivanja administrativnih podataka s odgovorima na ankete bila je izvan nadležnosti ove stručne skupine.

CILJNE SKUPINE

- Pragmatičan pristup praćenju različitih vrsta diplomanata. U konačnici, usporedivo praćenje diplomskih studija na razini cijele Europske unije trebalo bi uključivati razine EQF-a od 4. u preporuci Vijeća. Visoko obrazovanje vjerojatno će se brže kretati prema tom cilju.
- Sudjelovanje u Europskom diplomskom istraživanju je dobrovoljno. Države članice mogu odabrati hoće li uključiti doktorande u Europski diplomsko istraživanje.
- Uključivanje osoba s diplomom strukovnog obrazovanja i osposobljavanja bit će usklađen u okviru buduće upravljačke strukture.
- Za napredak praćenja diplomanata strukovnog obrazovanja i osposobljavanja stručna skupina preporučuje Europskoj komisiji i nacionalnoj/regionalna tijela upotrebljavaju zajednički skup načela i standarda za informiranje o razvoju i jačanju mjera praćenja na razini sustava.

PROVEDBA I INTEGRACIJA EUROPSKOG DIPLOMSKOG ISTRAŽIVANJA

- Uvođenje Europskog diplomskog istraživanja treba uzeti u obzir činjenicu postojanje nacionalna istraživanja diplomanata i administrativne mjere praćenja podataka.
- Stručna skupina razmotrila je različite mogućnosti za integraciju nacionalnih mjera praćenja diplomanata i Europskog diplomskog istraživanja te preporučuje sljedeća rješenja:
 1. Države članice EU-a i druge zemlje EEA-e koje nemaju anketno istraživanje diplomanata sudjeluju u Europskom diplomskom istraživanju s mogućnošću proširenja popisa zahtjeva za podacima s obzirom na nacionalne politike i interese.
 2. Države članice EU-a i druge zemlje EEA-e koje provode nacionalne mjere praćenja diplomanata i žele sudjelovati u Europskom diplomskom istraživanju, moraju odabrati jednu od triju opcija u nastavku:
 - A. prestati provoditi svoje nacionalno istraživanje u godini u kojoj se provodi Europsko diplomsko istraživanje
 - B. Dodati nacionalni modul Europskom diplomskom istraživanju u godini u kojoj se potonji provodi
 - C. Zadovoljiti zahtjeve za podacima s podacima prikupljenima u njihovoj nacionalnoj anketi ili administrativnim podacima, uz istodobno jamčenje usporedivosti podataka

PRISTUP PODACIMA

- Preporučuje se državama i Europskoj komisiji da istraže različite mogućnosti razmjene i uporabe podataka među državama članicama i EU-om te drugim dionicima u skladu s europskim zakonodavstvom o otvorenim podacima i ponovnoj uporabi informacija iz javnog sektora.
- Ključna načela (i za anketne i za administrativne podatke):
 - a) Osigurati usklađenost s nacionalnim zakonima o zaštiti podataka i GDPR-om.
 - b) Osigurati da podaci prikupljeni za europski projekt praćenja diplomanata (anketni i administrativni podaci) daju vrijednost najvećem broju dionika.
 - c) Opcija je izrada pokazatelja o relevantnim dimenzijama politike. S druge strane spektra su mikropodatci, koji se koriste za izvođenje agregatnih mjera, kao što su pokazatelji.

UPRAVLJANJE UNUTAR EUROPSKE MREŽE

- Osmisliti model upravljanja koji može dovesti do razvoja praćenja diplomanata u Europi.
- Ekspertna skupina utvrdila je tri skupa : a) kompetencije u području projektiranja i provedbe ankete; b) nadležnosti u području integracije administrativnih podataka; i c) nadležnosti u području zaštite privatnosti i GDPR-a (moguće iz komparativne perspektive).
- Predloženi model upravljanja strukturiran je na sljedeći način:
- 1. Države članice pozivaju se da uspostave Koordinacijski centar za praćenje diplomanata ili referentnu točku za više i strukovno obrazovanje i osposobljavanje.

UPRAVLJANJE UNUTAR EUROPSKE MREŽE

- 2. Nacionalni koordinacijski centri/referentne točke trebali bi formirati europsku mrežu stručnjaka, kako je predviđeno Preporukom Vijeća o praćenju diplomanata.
- 3. Europska komisija poziva se da uspostavi Tajništvo za mrežu koordinacijskih centara/referentnih točaka.
- 4. Mreža i Tajništvo mreže pozvani su na stvaranje Upravljačkog odbora.
- Europska komisija poziva se da nastavi surađivati s državama članicama u okviru otvorene metode koordinacije kako bi se unaprijedila provedba Preporuke Vijeća o praćenju osoba s diplomom među tvorcima politika i predstavnicima vlada EU-a.

PRAĆENJE PREPORUKE

- Mehanizmi praćenja trebali bi se temeljiti na širokom pogledu na provedbu preporuke. Ekspertna skupina preporučuje da sljedećih pet kriterija (kako je navedeno u studiji mapiranja za 2020.) čine osnovu za procjenu napretka postignutog u provedbi Preporuke Vijeća:
 - uključivanje diplomskih programa – pokrivenost relevantnih programa u visokom obrazovanju, početno i kontinuirano strukovno obrazovanje i osposobljavanje, doktorski studij.
 - uključivanje svih vrsta osoba s diplomom u svaku skupinu, uključujući osobe koje migriraju u drugu zemlju nakon diplome.
 - longitudinalno praćenje – praćenje diplomanata u različito vrijeme nakon što diplomiraju.
 - kvalitete podataka – na temelju kvalitativnih i kvantitativnih informacija iz anketa i administrativnih podataka, prikupljene informacije trebale bi se koristiti za razumijevanje napretka diplomanata na temelju obrazovanja/osposobljavanja pružatelja usluga, regija, područja studija itd.
 - > širenje i korištenje podataka – anonimizirani podaci dostupni su u otvorenom formatu kako bi se mogli koristiti u različite svrhe i od strane različitih korisnika u nacionalnim/regionalnim sustavima u skladu s GDPR-om. Osigurana je stalna komunikacija s korisnicima podataka i podaci se objavljuju u skladu s politikom otvorenog pristupa.

VREMENSKI OKVIR PROVEDBE

- Stručna skupina preporučuje da ciljna vremenska crta bude:
 - 80% zemalja koje su u potpunosti provele preporuke do 2025.
 - 100% zemalja koje su u potpunosti provele preporuke do 2030.

HVALA NA PAŽNJI.